

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre 8 korona
Félévre 4 "
Negyedévre 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

A branyiszkói honvédemlék.

Szepesváralján a múlt hóban leplezték le azt az emlékoszlopot, melyet a honvédelmi harcban a Branyiszkói szoros bevételénél elesett hős honvédek emlékezetére emelt a honfiúi kegyelet.

A branyiszkói csata egyik őrhelye szabadságharcunknak. Görgey hadtestének elvonulását Schlick tábornok hadteste zárta el a branyiszkói szorosnál; Görgey Guyon ezredest küldötte előre pár század honvéddel.

Az angol származású ezredes honvédeit Erdősy Imre, a hírneves selmeci piarista pap, Kapisztrán János módjára, kereszttel a kezében vértette föl a harci bátorságra

A branyiszkói emlékoszlop.

pirosra a branyiszkói hegy meredek oldalait s az elesettek emlékezetére állította föl a nemzet kegyelete a honvédemléket, melyet a múlt hónapban leplezték le.

és a halálmegvetésre. Öt órai kemény tusa után a hős honvédcsapat megtisztította a branyiszkói szorost és annak serpen-tin utait az osztrákoktól. Schlick hadtestével kénytelen volt elvonulni s meghátrált a magyarok kisdéd, de elszánt csapata elől rengeteg nagy vérvesztéssel, mert az osztrák hadtestnek néhány százada pusztult bele ebbe a küzdelembe.

Sok magyar honvéd vére festette

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A nép gazdasági oktató a.

A kormányjavaslatoknak egész garmadája vár elintézésre a Ház asztalán és a bizottságok a kánikulás forrósággal dacolva, lázas tevékenységet fejtenek ki, hogy az egyes javaslatokat még a nyári szünet előtt előkészítsék tárgyalásra. Oly javaslatoknál, amelyeknek törvénynyé válása és életbeléptetése sürgős szükséglet (így például e kivándorlási novellánál vagy az analfabétaság ellen küzdeni kívánó ingyenes népoktatási javaslatnál) értjük és helyeseljük ezt a gyors munkát, ellenben a nem ily természetű és az érdekeltség által még meg sem vitatott javaslatok siettetésének és átabotában való leörlésének nem vagyunk barátai. Éppen ezért örömmel vettük tudomásul, hogy Apponyi Albert gróf a gazdasági népoktatásról szóló javaslatát csak öszszel kívánja tárgyalatni, hogy addig módot adjon a mezőgazdasági köröknek is a javaslatához való hozzájárásra.

Igen nagy fontosságot tulajdonítunk Darányi Ignác dr. földművelésügyi miniszter legutóbb benyújtott javaslatának, amely az állattenyésztés fejlesztéséről szól és amelylyel lapunk vezetőhelyén behatóan foglalkozunk. Annyit talán kimondhatunk a szerénytelenség látszata nélkül, hogy e javaslatot nemcsak azért üdvözljük a legnagyobb örömmel, mivel az a hazai mezőgazdaság fejlődésének újabb hatalmas emeltyűje lesz, hanem azért is, mert a javaslatban az OMGE. számos régi kívánásának valóra válását köszönhetjük.

Kiváltképpen az állandó tenyészállatvásártelep általunk megpendített és sürgetett eszméjének megvalósítását üdvözljük örömmel. Az OMGE. kezelésében ez az intézmény kétségkívül hatalmas felvirágzásnak fog indulni és olyan modern, igazán nagyszabású intézményévé fejlődik majd mezőgazdaságunknak, amely a külföld előtt is bízást fényesen megállhatja a helyét.

A mezőgazdasági helyzet.

Az OMGE. gabonaárjegyző-irodájának tudósítóinak jelentése szerint a mezőgazdasági helyzet június 4-én:

Arad: A száraz meleg idő a vetések fejlődésére éppen nem kedvező s a termés kilátások napról-napra kedvezőtlenebbek lesznek, a kapás- és takarmánynövényeken még most is sokat lendítene egy kiadós eső, amelyre kilátás nincs.

Baja: Majdnem öt hete, hogy a múlt heti kis csapadékon kívül a szárazság állandó, emiatt a vetések nem fejlődnek és már elszáradnak. A tavalyi termésnek csak felét várhatjuk. Zab és tengeri mielőbb bekövetkező esőtől még javulnának.

Debrecen: Június 2-án a határ egyes részein jó eső volt, az állandó nagy hőség miatt a vetések nagyon szenvednek.

Győr: Mult csütörtökön jó kiadós esőnk volt, mely a vetésekre jól hatot. Nálunk általában minden nagyon szépen áll és úgy az ősziében, mint a tavasziakban közepes termésre következtetünk, hacsak az ismét beállott hőség kárt nem tesz, ezért nagyon kívánatos lenne ismét egy jó eső.

Kaposvár: Az elmúlt héten a környéken 6—7 mm. esők jártak, melyek azonban korántsem elégtették ki a nagy szárazság folytán elikkadt veteményeket. Nagy hőségek vannak, az idő állandóan derült, takarmány igen kevés lesz, gabonafélék sem fejlődnek.

Kassa: Három hét óta tartó szárazság után, végre egy-két óráig tartó esőnk volt, mely az összes növényzetre kitünő hatással van.

Léva: Az időjárás száraz és forró, eső nagyon kelene, a minapi eső nagyon jó hatással volt, kielégítő termésre van kilátás.

Miskolc: Ma egy hete volt kevés esőnk, de azért a hőség borzasztó, hozzá a szél is szárítja a földeket; búza, gabona elég jó, de ha most nem kapunk esőt, úgy gyenge lesz az aratás.

Nagybeeskerek: A búza már mindenütt kihányta kalaszát, amely különféle hosszúságú. A lefolyt héten ismét eső nélkül maradtunk, minek folytán a hőség a búza első szárát, leveleit különösen a sziktartalmú és jól trágyázott földeken elszáritotta. Esőre most már sürgősen szükség van, hogy legalább a magképződés legyen normális. Nagyon sýnyli a zab a szárazságot, kapások még ellenállanak, a hőség óriási, esőre kilátás nincs.

Nagykanizsa: A szárazság még mindig tart, a búzá-nál már rozsdát is látni, ha eső nem lesz, termés nem lesz kielégítő. Szőlők szépen állanak.

Nagyszentmiklós: Mintegy öt heti tartós szárazság után végre május 29-én éjjel kiadós esőnk volt. Fájdalom, azóta kánikulai a hőség, búzák sok helyen romlanak. A tengeri csak egyszer volt kapálható a nagy szárazság miatt. A szőlő szokatlanul korán virágoz, nagyon bő termést ígér.

Nagyvárad: A múlt héten a vármegye egynéhány pontján volt egy kis eső, mely azonban nagy átlagban számba se jöhet. A vetések, különösen a tavasziak nagyon sýnylik a kánikulai forróságot.

Nyíregyháza: A hetek óta tartó tropikus hőség után végre beborult az ég és másfélóráig tartó csendes, jó esőnk volt, amely ugyan alig pár milliméterre tehető, legalább a levegőt kissé lehűtötte. Az idő most megint borul, esőre van kilátás, amely különösen tavasziaknak áldásos lenne.

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőművelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Nyitra: Az időjárás meleg, 25 fok C. az árnyékban. A mult heti országos esőből Nyitrának is jutott, de esőre különösen a tavasziaknak még mindig nagy szükség van. A földi férgek és bogarak a szárazság miatt igen elszaporodnak, a gabonatermés ez idén nagyon gyengének ígérkezik. A cukorrépában is nagy károkat csinál a répabogár.

Pancsova: Vetések szárazság miatt nagyon szenvednek, ámbár veszélytől még nem lehet tartani. Nyolc nap előtt volt némi eső.

Sopron: Az időjárás száraz, meleg, esőre nagy szükség volna. Őszi, tavaszi — néhány ritkás búza kivételével — jó. Burgonya jó. Takarmány közepes. Cukorrépában bogarak, balhák, meg a gyökérszög nagy kárt tesznek. Szőlő szépen áll, ebben jó termés várható.

Szatmár: A szárazság egyre tart, minél fogva napról napra elszomorítóbbá válnak a termés kilátások, már nemcsak a kalászosok, de a cukorrépa és tengeri is kezdi sínyleni a rettenetes szárazságot. Kaszálók hozama csekély lesz, sőt ami lesz, se ad minőséget, mert elégett az aljafű.

Temesvár: Környékünkön a mult héten egy kis eső járt, mely azonban a mi gazdáinkat nem tudta kielégíteni. Jelenleg az idő — mint a multban — egyre száraz, csapadékra kilátás nincs, a lég forró. A hőség már is nagy kárt okozott ősziekben, tavasziakat meg nagyon rontotta.

Versec: A búza a hőség dacára szépen kalászoszik, azonban a második úgynevezett mellékkalász nem igen fejlődik, a szemfejlődéshez okvetlenül szükséges egy jó eső. A zabra nézve eltérő ítéleteket hallani, némely gazda még javulást vár jó esőtől, sokan azt vallják, hogy már az eső sem segíthet rajta. A tengeri egészséges színű, legtöbbszörre már is teljesen meg van kapálva. A gyümölcs kielégítő, a szőlő kiválóan jól fejlődik és jó termés várható.

Zalaegerszeg: Az időjárás állandóan meleg és száraz. A lóherék és részben a szénák vágása megkezdődött, utóbbiak gyöngye közepes termést, míg előbbieket kielégítő termést adnak. Amennyiben rövid időn belül eső nem lesz, a második kaszálás veszélyeztetve van. A szárazság hatása már erősen érezhető. A szőlők szépen állanak, hozamuk dús, jó termést ígér. A virágzás megkezdődött.

Zenta: Május végén volt eső, de azóta rekkenő hőség van. A búza virágzik, kalásza meglehetősen. A tavasziak a hőség által sokat szenvednek és silányak. A tengeri szépen fejlődik.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet.

A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet palotája tudvalevőleg f. é. május hó 23-án nyitott meg ünnepélyesen. **Darányi** földművelésügyi miniszter és felkérése folytán a kereskedelem- és pénzügyminiszter erre az alkalomra jelentékeny számú, a magyar mezőgazdasági viszonyokat ismertető, kiadásukban megjelent magyar és idegennyelvű könyvvel ajándékozták meg az új intézet könyvtárát. Egyúttal a földművelésügyi miniszter az intézeti palota magyar szobájának falára a magyar király életnagyságú arcképét is megküldte. Ebből az alkalomból **Faina** Jenő gróf, a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet elnöke a következő beszédben mondott köszönetet a földművelésügyi miniszternek: „A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet, melynek összes külföldi társaim jóindulatú kijelölése alapján elnökévé válasz-

tattam, meleg köszönettel fogadta Nagyméltóságod azon intézkedését, melylyel az Intézet Ő cs. és kir. ap. Felsője arcképének és nagyérdékű mezőgazdasági művek birtokába juttatni méltóztatott. Részemről szerencsém volt erről az állandó Bizottságot tegnapi ülésén értesíteni s a Bizottság Nagyméltóságod nagybecsű intézkedését osztatlanul hálás érzéssel fogadta. Kiváló örömmre szolgál, hogy ezeket az érzelmeket Nagyméltóságod és a Magyar Kormány becses tudomására hozhatom, hozzájuk fűzve személyes köszönetemet is“.

Mi hír a külföldön?

A perzsa sah megszökött.

A perzsi zavarok tetőpontra jutottak. Erre mutat legalább az a teheráni hír, hogy a sah titokban elhagyta palotáját és a várost a trónörökösrel együtt vagyis — megszökött. Kíséretében van Badur Dsaug emír, a sah első tanácsosa is. Mindenfelé nyomozzák, hogy a sah hova menekült, de mindeddig a nyomozásnak nincs eredménye. Sokan azt hiszik, hogy az orosz nagykövetségre ment s onnan külföldre megy, hogy a hatalmaknál pártolást eszközöljön ki. Eddig csak kisebb mérvű zavargások voltak, de komolyabb rendzavarásoktól is tartanak. Az összes üzletek zárva vannak. Berlinből jelentik: Mikor kitudódott, hogy a sah orosz tanácsadók befolyására Perzsiát örökre el akarja hagyni és Európába készülni, a parlament írásban fordult a sahhoz és kijelentette, hogy amennyiben eltávozik Perzsiából, a nép azonnal új uralkodót fog kikiáltani. A sah azt felelte, hogy csak néhány napra akar távozni, mert szeretné a palota falain kívül kipihenni magát, de rövid idő múlva visszatér és a parlamenttel vállvetve fog dolgozni. A sah most Baagshaban tartózkodik, a főváros közelében, ahol tábornokot ültet. Vele van a trónörökös és az egész hárem is. Egy kozákbrigád őrzi az uralkodót és senkit sem bocsát a sah közelébe. Teheránban nyugalom van, a nép közömbös. A kormány nem képes az európai hivatalnokokat fizetni, az állami pénztárak üresek s így a kormány checkeket ad az Imperialbankra, amely azonban éppen nem pontosan fizet. A hadügyminiszter nagyobb csapatot akart küldeni gépfegyver osztálylyal Aserbajcsanba, de pénzszüke miatt nem lehetett. A perzsa katonaság teljesen megbizhatatlan és hasznavehetetlen, mert egy év óta a csapatok egyáltalán nem végeznek katonai gyakorlatokat. Az európaiakat nem fenyegeti veszedelem.

A német császárné balesete.

A császárné sétalovaglása alkalmával a lóról leesett és jobb kezefején véraláfutás keletkezett. Másnemű sebesülések, különösen, amelyek a csontot érintették volna, nem fordultak elő. A császárné az esés után nem vesztette el eszméletét.

A császárné balesetéről a következő részleteket sikerült megtudni: Délelőtt a császárné a császárral, mint rendesen minden délelőtt, kilovagolt a San Soucciparkba. Az új palota felé nyargalt a császári pár és élénken beszélgetett. Már egészen közel voltak az új palotához, amikor a császárné lova megbotlott, felágaskodott és elbukott. A császárné kiesett a nyeregből s elvágódott a kavicsos úton. Az első pillanatban úgy látszott, hogy komolyan megsérült, de aztán kiderült, hogy csak horzsolást szenvedett a könyökén. Nyomban kocsit hoztak és a császárnét az új palotába vitték. Az udvari orvosok megállapították, hogy törés nincs és még izomrándulás sem történt.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezés és állattenyésztés.

A földművelésügyi miniszter csütörtökön reggel egy törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint az eddigieken felül évi hatszázötvenezer koronát fog fordítani a kormány az állattenyésztés támogatására. Eddig erre a célra főleg két nagy tétele szolgált a földművelésügyi költségvetésnek. Az egyik egy negyedfélmillió tétel, amelynek segítségével a miniszter évenként tenyészállatokat osztott ki a községek és közbirtokosságok között, egy évi fizetési haladék mellett és húsz százalékig terjedhető árengedménnyel. Ebből a negyedfélmillióból kétmillióhatszáz ezer korona visszatérül, tehát tisztán nyolcszáz ezer korona marad az állattenyésztés állami támogatására. A másik tétel volt a négyszáz ezer koronás adomány, a tenyészállatok díjazására. Meg kell jegyeznünk, hogy mind a két tételt Darányi fejlesztette ilyen magasra, mert az ő minisztersége előtt az első tétel csak tízedrésznyi, a másik tétel pedig még a múlt éven is csak százötvenezer korona volt. Ezekhez a tételekhez fog járulni mostan a hatszázötvenezer koronás új évi tétel. Ennek az összegnek egyrésze a már eddig is követett módon tenyész apaállatok osztására és állatdíjazásokra fog szolgálni. Másik része újabb módokat ad a földművelésügyi kormánynak az állattenyésztés támogatására. Nevezetesen lehetővé teszi, hogy a miniszter felerészét elvállalhassa oly kölcsönök kamatjának, amelyeket tenyészállatok beszerzésére és legfeljebb öt esztendőre vettek fel. A vásárlást az állam közvetítette. Továbbá állami segítséggel fog hozzájárulni oly kölcsönök kamatterhének könnyítéséhez, amelyeket kisgazdák-ból álló érdekeltségek a közös legelők feljavítására és felszerelésére, vagy pedig közös legelők megvásárlására vettek fel. Kamatkölcsönben részesülnek azok az érdekeltségek is, amelyek üsző borjak felnevelésére szolgáló zárt legelő területek vásárlására, továbbá közös használatú havasi legelők berendezésére vettek fel kölcsönt.

A törvényjavaslat felhatalmazza még a földművelésügyi minisztert, hogy Budapest székesfőváros területén, vagy a környéken tenyész- és haszonállatvásárok, kiállítások, díjazások és árverések tartására állandó jellegű telepet rendezzen be.

Az összes gazdálkodási ágazatok között úgyszólván az állattenyésztés az egyedüli, ahova legnehezebben férközik áldásaival a szövetkezeti eszme. Pedig külföldi példák vannak előttünk arra nézve, hogy a kisemberek szövetkezés útján tenyészállatokat tarthatnak, közös legelőket, közös istállókat létesíthetnek, egyszóval az állattenyésztés és értékesítés terén, a szövetkezés útján a kisgazdák könnyebben megtalálhatják boldogulásuk titkának a kulcsát.

Darányi miniszter új törvényének legüdvösebb hatása abban fog megnyilvánulni a legelső sorban, hogy a falusi tejszövetkezetek nagyobb erőre kapnak, legelőket bérelhetnek könnyen visszafizethető olcsó kamatú kölcsönök mellett.

Ha a falusi tejszövetkezeteink vezetői figyelemmel átolvassák Darányi miniszternek az állattenyésztés fejlesztéséről szóló javaslatát, sok megszívlelésre méltó dolgot és intézkedést lelnek abban.

A szövetkezeti eszme akadályairól.

(Folyt. és vége.)

Ha egy községben 3 ember van, kik a nép erkölcsi s anyagi jólétének előmozdítására hivatottak, pl. lelkész, tanító, jegyző, ott akkor alakítsunk szövetkezetet, ha ezek közt az állandó jó viszony megvan vagy elég erősek arra, hogy egymásiránti ellenszenvüket a közjó érdekében félreteszik s csak a munkatársat látják egymásban, nem az ellenséget, mert hogyan erősíthetnek meg különben az egyszerű nép előtt a szövetkezés szent eszméjét, ha ők maguk széthúznak, különösen pedig ha az egyik a központokban is vetélkedő másik szövetkezetet, pl. hitelszövetkezetet vezetne?

Ha a szövetkezeti központok fuzionálnának, úgy a szövetkezeteknek minden ága virágzásnak indulna. Első sorban mindenütt azon ága volna a szövetkezeteknek megalakítandó, hol az szükségesebb vagy amelyik csoportját az ottani lakosság óhajtana, melyben aztán megerősödve, önként alakítaná meg a már működő hitelszövetkezet a fogyasztási, tej, bérlő stb. szövetkezetet s viszont a szövetkezet vezetését már az iskolás gyermekekkel kellene megismertetni olyformán, hogy a gyermekek mulatságból szövetkezzenek, maguk közül választva igazgatóságot, felügyelő-bizottságot, tanszereiket, taneszközeiket szövetkezve szereznek be s filléreiket iskolaszövetkezetben gyűjtenék, mely célra a helyi szövetkezet szívesen áldozna pár koronát. Ha a gyermek az eszmét az iskolában megkedveli, a vezetést elsajátítja, mint felnőtt ember is híve lesz annak s tudni is fogja kötelességét s megérti célját, ez pedig az erre vállalkozó tanítók csekély jutalmazása és díjazásával elérhető lenne.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ••• Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ••• Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

Szóval igyekezzünk a népet tanítani, oktatni, de legfőképpen jó példával előljárni úgy a vezetésben, mint a magánélet összes viszonyaiban, szemmel láthatólag, kézzelfoghatólag is bebizonyítani, hogy mi nem csak valljuk, hirdetjük a szövetkezés fenséges igéjét, de tényleg is szövetkezünk s így érhetjük el azon ideális állapotot, hogy a termelő szövetkezet terményeit közvetíti az értékesítő szövetkezet s a pénzügyi viszonyait, szükségleteit lebonyolítja a helyi hitelszövetkezet, melyek mindegyikének bármely foglalkozású lakos tagja lehet, így egyik a másik boldogulását tűzve ki célul, nemes versenyben ki-ki részt vehet s ha ezt elérjük, nem fog senki Amerikába vágyódni, süket fülekre talál a szociálista népbolondítók agitáló szava.

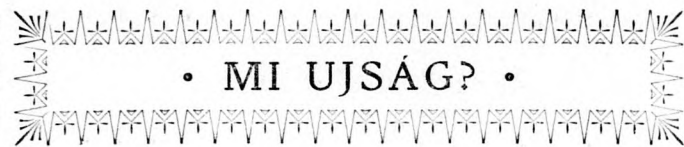
Adja Isten, hogy úgy legyen!

A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. Ez évi rendes közgyűlést a Magyar Gazdaszövetség június hó 23-án tartja meg Parádon, Mátravidék e kies fürdőhelyén. A közgyűlés iránt széleskörű az érdeklődés a magyar gazdák körében. A közgyűlésen Darányi Ignác földművelésügyi miniszter fog elnökölni. A nagyszámú jelentkezésekre való tekintettel a szövetség különvonatot rendelt meg, amelyet azok vehetnek igénybe, akik a gyűlésre jelentkeztek. Kedvezményes utazásra jogosító igazolványokról szintén gondoskodás történt s ilyenekért a Magyar Gazdaszövetséghez (Budapest, Szentkirályi-utca 40.) kell fordulni. Úgyanitt kell bejelenteni f. hó 17-ig azt is, ki akar részt venni a közgyűlési lakomán. (1 teríték 3 K.) A közgyűlés napirendjére az alapszabályszerű tárgyakon kívül több, a gazdákat érdeklő aktuális előadás is ki van tűzve. A részletes napirendet legközelebb teszük közzé.

A városházi borpincék és a vendéglősök. Most nyilatkozott ebben a kérdésben a „Vendéglősök Lapja” és a következőket írja: A vendéglősök nem tartanak a nyilvános borpincéktől, legyenek azok akár a hatóságok, akár a termelők kezében, csak üzemi korlátok között tartassék. Nem félhetnek a vendéglősök, mert Németországban, ahol ezek a nyilvános borpincék régi időktől dívatban vannak, a vendéglősipar a legvirágzóbb. Miért van ez? Azért, mert a közönség a borpincékben megtanulja ismerni a tiszta bort s mulatni azokba a vendéglősökbe jár, ahol szinte tiszta bort mérnek. Nálunk is így lesz, ha az ilyen borpincék üzeme csak korlátolt időre, az esti órákra ki nem terjedőleg lesz kiszabva.

Az állami vajmesterek és a tejszövetkezetek hatásköre. A földművelésügyi miniszter elvi határozatként kimondotta, hogy állami vajmester nem állapíthatja meg azt, hogy a tej hamisítva van; a tejszövetkezet sem állapíthatja meg. Ezek szakvizsgálata alapján tehát kihágási eljárást indítani nem lehet.

Fürdőközkönyvtárak. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa a Balatoni Szövetség közbenjárása folytán Keszthelynek egy 2000 koronás, Balatonkeresztúrnak, Szemesnek, Boglárnak, Kenesének és Badacsonytomajnak 500 koronás népkönyvtárakat adományozott. A könyvtárak felett a közvetlen felügyeletet a Balatoni Szövetség gyakorolja, mely gondoskodik, hogy a fürdővendégek a könyvtárakkal megadományozott helyeken ingyen jussanak hasznosan szórakoztató olvasmányokhoz.

• MI UJSÁG? •

Apponyi ünneplése Hajdúdorogon. Hajdúdorogról jelentik: Az itteni állami iskola tanítótöbbsége és tanuló ifjúsága szép ünnepet rendezett az „Istvánfürdő”-ben. A fák és madarak napját ünnepelték a helység közönségének élénk érdeklődése mellett. Nemzeti imádságunkat, a Himnuszot, négyszáz fiu és leány énekelte. Az ének után Révész György igazgató beszédet mondott, melyben Apponyi Albert gróf kultuszminisztert dicsőítette, aki a fák és madarak napját az iskolákban meghonosította. Utána Batory Béla tanító a fák és madarak hasznosságát ismertette. Ezután pedig a növendékekre került a sor, akik szavallatokkal szórakoztatták a közönséget. A lelkes ünnepély Apponyi Albert éltetésével ért véget.

Kossuth-szobor Szatmárnémetiben. Szatmárnémeti város hazafias közönsége mozgalmat indított meg az iránt, hogy szobrot állítsanak Kossuth Lajos emlékének. A szükséges költségeket közadakozásból fogják összegyűjteni, de nagyobb adományával hozzá fog járulni a város törvényhatósága is. A mozgalom élén Kelemen Samu, Szatmárnémeti város országgyűlési képviselője áll. A legközelebbi napokban már a szobor-bizottság is megalakul.

Országos eső. A pünkösdi ünnepeket jóformán az ország minden részén megzavarták a hirtelen támadó viharok, ézengések és hatalmas záporok. Nagyon sok helyen jég is esett, s nagy károkat okozott a terményekben. Nagyváradon és környékén pár napja állandóan esik. Kötégyán község felett nagy vihar vonult el s a jégeső jelentékeny kárt tett a termésben. Debrecenből jelentik, hogy a pünkösdi ünnep mindkét napján az egész megyében nagy vihar és jégeső volt. Különösen Ujfehértó község környéke szenvedett nagy károkat. A villám itt több helyen leütött s felgyújtott két csürt, meg két lakóházat. Szentanna aradmegyei községben két óra hosszat tartott a jégeső. Szerencsésen alig járt egy-két község az esővel. Áldásos esőt mindössze két helyről jelentenek, Magyararkanizsán és Barcsón.

A király Horvátországnak. Báró Rauch horvát bán, amidőn szombaton Bécsben a király előtt kihallgatáson jelent meg, egyben a harmadik délszláv művészeti kiállítás alkalmával ő felsége magánpénztárából vásárolt festményekről is jelentést tett. A felség kegyesen tudomásul vette a jelentést és a vásárolt műtárgyakat Horvátországnak adományozta, egy alapítandó modern művészeti gyűjtemény alapjaként.

A debreceni egyetem. Debrecen város egyetemi bizottsága a debreceni egyetem ügyében terjedelmes memorandumot szerkesztett, melyet e hó 16-án nagy küldöttség fog a vallás- és közoktatásügyi miniszternek átadni. A memorandum a negyedfél százados multtal bíró debreceni főiskola történetét és ismertetését tartalmazza. A memoranoum befejező soraiban a debreceni főiskola jelentőségét és fontosságát fejtegeti; ismereti a kollégium gyűjteményeit és intézményeit és Debrecen város kulturális intézményeit, hivatkozik azon szolgálatokra, melyeket a kollégium a magyar kultúra érdekében tett s melyek egyenesen kötelezik Debrecen főiskolának tovább fejlesztésére s végül kéri a minisztert és a képviselőházat, hogy a debreceni egyetem

létesítését elhatározva, az egyetem előmunkálati költségeinek fedezéséről már az 1909. évi költségvetésben történjék gondoskodás.

A dunántúli dalosszövetség vasárnap és hétfőn tartotta tizenötödik közgyűlését és dalosversenyét. A dalosok nagy részét Saara Gyula polgármester fogadta és üdvözölte. Délután a dalegyletek zászlóit a székesfehérvári hölgyek megkoszorúzták. Este a dalárdák a koszorúsleányoknak szerenádot adtak.

Markovits-emléktábla Selmecebányán. Nagyszabású ünnepség folyt le Selmecebányán abból az alkalmából, hogy e napon leplezték le Markovits Ivánnak, a magyar gyorsírás megteremtőjének emléktábláját, ahol Markovits Iván ifjú éveit töltötte. Az ünnepségen többek közt Bódogh János, Bajusz Károly, Forrai Soma, Bárdos György, Czigány János, Hazai Árpád, Nagy Sándor vettek részt a magyar gyorsíróvilág előkelőségei közül, köztük számos hölgy is. Az ünnepség délután három órakor kezdődött. Megjelent a város egész intelligenciája. Vörös Ferenc, a rendező-bizottság elnöke mondott nagyhatású ünnepi beszédet, miközben lehullott a szép emléktábláról a lepel, melyen a következő sorok állanak:

„Hirdesse ez emlékkő Markovits Ivánnak, a magyar gyorsírás apostolának érdemeit és dicsőségét, aki szüleinek e házában tölté gyermekéveit.

Szabad magyar szó, hogy több ne vesszen, sőt századokra nyujtsa életét.

Hogy a lelkes ige, mely játszva röppen a hanggal, el ne tűnjék szerte-szét.

Eszközt Te nyujtál ehhez a magyarnak Markovits. Selmecebánya, 1908 június hó 7. A magyar gyorsírók.“

Horváth Kálmán polgármester lendületes szavak kíséretében vette át a város gondozásába az emléktáblát, mire a Szózat eléneklésével az ünnepség bevégeződött. Délután négy órakor díszülés volt, este pedig a vendégek tiszteletére szászterítékű banket volt, melyen számos felköszöntő hangzott el és sok üdvözlő távirat érkezett.

Felségsértés miatt tizenötévi börtön. A banjalukai törvényszék Kocsis Péter és Kondics Váza újságírókat nyolc—nyolc hónapi börtönre ítélte. Ezt a büntetést a szerajevói főlebbviteli bíróság most tizenöt, illetve tizenkét hónapi börtönre emelte fel. Az Otacsbina szerkesztősége és több előkelő banjalukai polgár ellen indított felségsértési pörben a hadbíró meghozta ítéletét. Jankovics Dragumirt felségsértés miatt tizenöt évi súlyos börtönre, Prokopics szerb pópát ugyanezért a bűncselekményért 10 évi súlyos börtönre ítélte. A többi vádlottat fölmentették. Az ítéletet a bécsi hadbíró helybenhagyta.

A paksi választás. A paksi kerületben ez idő szerint mádi Kovács János dr., mádi Kovács Györgynek, a hírneves tábornagynak az unokaöccse az egyedüli jelölt, miután Jeszenszky Ödön báró szolgabíró a jelöltségtől visszalépett. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a paksi választás ügyében a következő sürgönnyt intézte az ottani függetlenségi párt elnökéhez:

„A paksi kerülethez tartozó dunaföldvári függetlenségi párt néhány nappal ezelőtt jelölte Jeszenszky Ödön bárót. E jelölést, mely Jeszenszky bárót, mint pártunk érdemes tagját érte, középpontunk tudomásul vette és őt hivatalos jelöltül el is fogadta. Ma azonban Jeszenszky

a jelöltségtől visszalépett, így örömmel vehetünk és veszünk tudomást mádi Kovács János dr. jelöltségéről, őt hivatalos jelöltnek elismerjük, följajánlva neki a párt középpontjának erkölcsi támogatását. Kossuth Ferenc elnök.“

Magyarosodunk. Szombathelyről jelentik: A vármegye magyarnyelvű bizottsága Herbst alispán vezetésével befejezte a vármegye községeiben körútját és mindenütt konstatálta, hogy a magyarosodás ügye szépen halad.

Aratógépkezelési tanfolyam. A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége ügyfelei és azok alkalmazottai részére a folyó idényben is *motor- és aratógépkezelési tanfolyamot* rendez, amely június hó 15-től 20-ig a Kőbányai-uti telepen fog megtartatni. Mindazok, akik a tanfolyamon, amely teljesen díjmentes, részt akarnak venni, az állami gépgyár vezérügynökségének központi irodájában (Váci-körut 32.) jelentkezhetnek.

A kicsalt hozomány. Házassági ígérettel teljesen elcsavarta a fejét Schneider Pál asztalossegéd Józsa Anna cselédleánynak, amikor megtudta, hogy a leánynak pár száz korona megtakarított pénze van. Schneider elhallgatta, hogy feleséges ember s könnyű szerrel kicsalt tőle 314 koronát, melyet elkorhelykedett. A csalót a leány panaszára letartóztatták s három hónapi vizsgálati fogság után most vont a felelősségre a budapesti büntető törvényszék. Mikor azután a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, váratlan fordulat történt. Józsa Anna kijelentette, hogy nem kívánja a vádlott megbüntetését s panaszát visszavonja. Mivel pedig a család magánvádra üldözendő bűncselekmény, a törvényszék megszüntette a további eljárást s a vádlottat szabadlábra helyezte.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület Sztojanovits György báró elnökle alatt igazgató-választmányi ülést tartott. Bászél Elek másodtitkár előadó javaslatára a választmány kimondta Zathureczky Károly titkár és Horváth György irodavezető véglegesítését, valamint megbízta titkár, hogy a 2400 korona fizetéssel és az azonfelüli fizetéssel bíró tisztviselők nyugdíjának rendezéséről konkrét javaslatot tegyen a választmánynak. Szózánszky János javaslatára, hogy az egyesület szövetségi tanfolyamokat rendezzen, a választmány hozzájárul, tanulmányozás és javaslattétel céljából azt Zathureczky Károly titkárnak kiadta. A mezőgazdasági szeszgyárak ügyében szervezendő küldöttségbe a választmány a következő tagokat jelölte ki: Sztojanovits György báró elnök, Ambrózy Gyula báró díszelnök, Benitzky György dr., Csiky Gyulát, Gadenus Ernő bárót, Jattka Ferencet, Jeszenszky Bélát, Kásztory Mihályt, Ottlik Pétert, Szalay Géza dr.-t, Vargics Imrét, Zathureczky Károly titkár. Az önálló szaktanítást gazdasági iskolákra a következő községeket hozta javaslatba: Gattaja, Jezvin, Moravicza, Nagyzsám, Sztamora, T.-Hiddegkut, T.-Kutas, T.-Rékás, Varjas, Végvár, Vinga és Zsebely. Továbbá Kőszeghy Károly talajművelő gépének bemutatását elfogadta azzal, hogy azt Ferendia és Jezvin községében fogja kipróbálni, melynek költségeire egyben 100 koronát szavazott meg. Végül a választmány örömmel vette tudomásul Hertelendy Ferenc főispánnak az egyesület tagjai sorába való belépését.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Kancák nehéz fogamzása.

A legtöbb lótenyészet abban a hibában szenved, mint a hidegvérű lótenyésztésünk, t. i. hogy 1. a csikók az intenzív takarmányozás mellett nem részesülnek elegendő és ami fő, rendszeres mozgásban és 2. a fiatal kancák túlkésőn, azaz csak $3\frac{1}{4}$ —4 éves korukban fedeztetnek először.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a hidegvérű csikók úgy télen a kifutóban, mint nyáron a legelőn, különösen ha intenzív takarmányozásban részesülnek, rendkívül keveset mozognak, majdnem csak annyit, amennyit el nem kerülhetnek. Épp azért ily csikók rendszeres mozgása okvetlenül szükséges, ami persze csak az erre a célra, ha mindjárt nagyon is primitív módon elkészített jártatóban lehetséges.

A hidegvérű kancacsikók, különösen ha jó erőben vannak és nagyon fejlettek, ami persze az intenzív takarmányozás eredménye, 2 éves koruktól fogva nagyon erősen és nagyon sokszor sárlanak s ha aztán 4 éves korukig nem fedeztetnek, mint 4 évesek már ritkán és közel sem akkora intenzivitással sárlanak és nagyon nehezen fogamzanak. Ajánlatos tehát, hogy: 1. hidegvérű csikók télen-nyáron részesíttessenek rendszeres mozgásban külön e célra elkészített jártatóban és pedig délelőtt, délután legalább egy-egy óráig lépésben és egy keveset ügetésben is; 2. fiatal kancák használtassanak először már $2\frac{1}{2}$ —3 éves korukban tenyésztésre. Ki kell azonban emelni, hogy itt általánosítani nem szabad, hanem az egyes évjáratok kancaivadékait pontosan elkülönítve, fejlettségükre való különös tekintettel határozza meg az első fedeztetés időpontját.

Én ismerek egy tisztavérű percheron tenyészetet, ahol sok éven át az volt az állandó panasz, hogy kevés a csikó, míg most, az előbbiekre figyelembe vételével, a fiatal kancák már $3\frac{1}{4}$ —4 éves korukban ellenek először és azután is rendszeresen fogamzanak, anélkül, hogy legkevesebbet is veszítettek volna tömegükből, sőt ellenkezőleg.

Hogyha ilyenmő kísérlet végzésére határozná el magát a tenyésztő, a kancák nehéz fogamzása valószínűleg kiküszöbölhető. *Steinhausz Frigyes.*

Etetés fejés közben.

Sok gazdaságban az a szokás, hogy a teheneket fejés közben etetik. Ez feltétlenül elítélendő dolog, mert ezzel a tehen tejszolgáltatását nem csekély mértékben csökkentik. Ha a tejszolgáltatás független volna az állat testének általános állapotától, úgy hogy az egyik a másira befolyással nem volna, akkor közömbös volna az, hogy az állattal fejés közben mi történik. Azonban nagyon is ismeretes dolog, hogy a tejszolgáltatás, mint alig egyik más szolgáltatási készsége az állatnak, a

közérzülettől függ. Ha például a tehen megbetegszik, a tejszolgáltatás rögtön csökken vagy teljesen megszűnik, vagy olyan hibás változásokat mutat, amelyeket gyakran lehet megfigyelni.

Ismeretes továbbá az, hogy bizonyos mértékig az állat, ha akarja, visszatárhathatja a tejet, aminthogy másrészt külső eszközökkel — izgatással és gyakorlattal — a tejszolgáltatást fokozhatjuk és bizonyos körülmények között fölébreszthetjük. A közérzület és a tejszolgáltatás között fennálló ez a kapcsolat a főérv mellett, hogy a teheneknek fejés közben való etetése ellen nyilatkozunk. Ha a teheneket fejés közben etetjük, sohasem állanak oly nyugodtan, mint az üres jászol előtt. Mert az evés és fejés oly két munka, amelyek egymást kölcsönösen hátráltatják. A tehen természetesen a fejésről kevesebb tudomást vesz, mint a takarmányról; figyelme a helytelen időben megejtett etetés által eltereltetik legfőbb gazdasági szolgálatától.

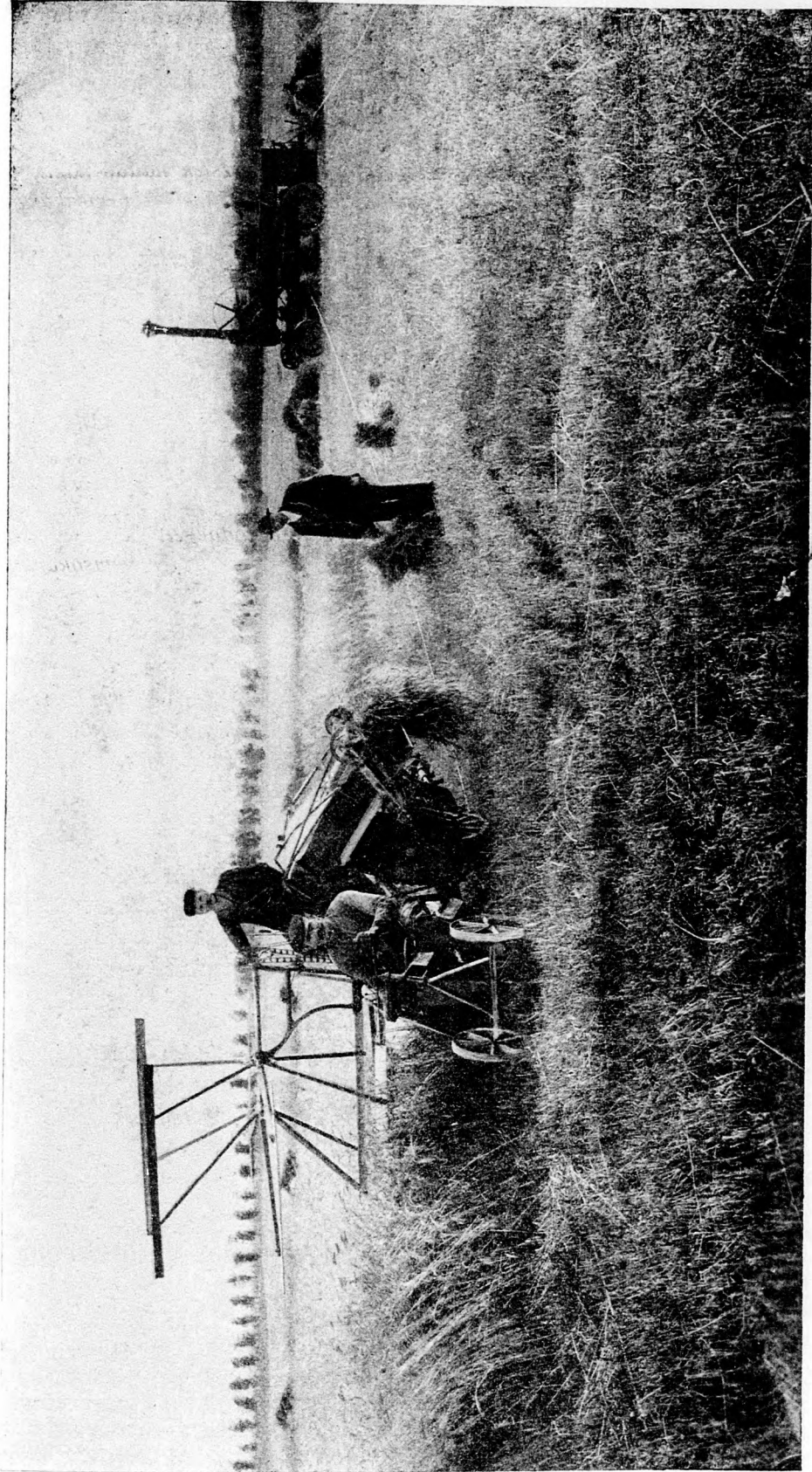
Hogy az állatot csendesen és szeliden kell kezelni, hogy a megnyugtatás mindenféle módja a tejszolgáltató képességet növeli, szintén tudott dolog; a tejszolgáltató képesség legnagyobb megzavarásához tartozik azonban az, ha a teheneket fejés közben evésre és a takarmány után való kapkodásra izgatjuk. A tejelválasztó folyamatnak a szervezetben történő megzavaráson kívül az etetésnek és fejésnek egyidőben való elvégzése azonban még más alkalmatlanságot is von maga után. Például azt, hogy az állat nyugtalanosága folytán a cseléd sokszor maga is nyugtalanra válik és azután barátságatlan és kegyetlen az állattal szemben. Így azután a fejés úgy az állatra, mint pedig a cselédre nézve is kellemetlenné válik; mind a ketten arra törekszenek, hogy egymástól mielőbb szabaduljanak, ez pedig a tejszolgáltatás rovására esik.

Az a még nagyon elterjedt nézet, hogy az etetés előtt megejtett fejéskor az állatok reggel nagyon nyugtalanok, téves; addig, amíg csak fejünk, teljesen nyugodtan viselkedik az állat, ha a fejést helyesen végezzük. Az állat csak akkor kezd nyugtalanodni, ha észreveszi, hogy takarmányt hordanak be az istállóba.

VEGYESEK.

A főzelék eltartásáról. A főzeléknek télre való elrakásánál sokan azt a hibát követik el, hogy az elrakáshoz korán fognak hozzá. A talaj és a pince is őszszel a legmelegebb és a melegség mindig kedvez a rothadásnak. Így a megromlás csírája már oly időben támad, amikor alig sejtjük. Minden zöldség, legyen az káposztanemű vagy gyökér, néhány foknyi hideget elbír és amíg a szabadban áll, legjobban van megvédve a rothadás ellen. Azt gondoljuk, hogy a főzeléket télen elsősorban a hideg ellen kell megvédenünk. Ez téves felfogás. A rothadás a megromlás oka és az ellen a hideg a legjobb védszer. A szellősen, hűsen és szárazon való elrakás a főzelék jó eltartásának egyedüli biztosítéka. A gondolkodó gazda mindig képes lesz a viszonyoknak megfelelő leghelyesebb eltartásról és helyről gondoskodni. A télire elrakott főzelék a hideg időszak legfontosabb készlete. Az eddig elmondottakból kiviláglik, hogy a kert és a munkák helyes beosztása mellett nem nehéz a konyhát télen állandóan friss főzelékekkel ellátni.

A háromszori fejés. A háromszori fejés előnye abban áll, hogy több és zsírosabb tejet kapunk. Ezt kísérletek oly kétségbevonhatatlan módon bebizonyították, hogy ezen kételkednünk többé nem lehet. Már régebben megfigyelték, hogyha a tej rövidebb ideig marad a tőgyben, zsírdúsabb, mint hogy ha hosszabb

Aratás gőzerővel.

A magyar gazdaközönségnek az idei aratási időnyben lesz alkalma látni oly aratási módot, minőt eddig sehol a világon be nem mutattak. Ez az Ivanits-rendszerű gőzaratás. Ivanits olyan gőzgépet konstruált, melynek igénybevétele mellett aratógépekkel őrjási kalásztényeszt lehet rövid idő alatt bearatni.

E célra oly gőzgép szükséges, mely egyidejűleg tud önmaga is haladni és ugyanakkor a sodronykötelet is húzni. Erre pedig ezidőszert csak az Ivanits-féle átalakított háromhengeres lokomotív képes, mely alsó két hengerével a gép haladását, felső hengerével a sodronykötél felgombolyítását egyidejűleg végzi.

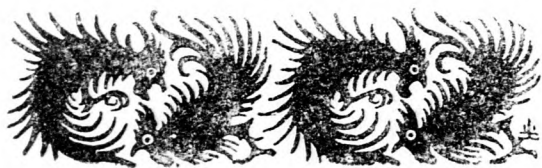
Végül magára az aratógépekre kell egy oly kormányozó készülék, melynek segítségével a gép a ferdén járó kötél dacára is benn-tartható legyen az egyenes irányban, azonkívül egy oly kötélfogó készülék, melynek segítségével az aratógép tetszés szerint belerakasztható a mozgó kótélbe vagy elereszthesse azt.

Magát a munkafolyamatot a mellékelt képek mutatják. Hogy az mit jelent, mikor egy nap — a drága és szűk munkásviszonyok közt — a hirtelen érő gabonából 40—50 holdat 21 munkással le lehet aratni, azt ítélik meg a gazdák. Az Ivanits-féle gőzaratás július hó elején Dombóváron lesz bemutatva.

ideig összegyűl a tőgyben és abból azt a következtést vonták le, hogy a vajtermelés szempontjából előnyösebb, ha a tehenet naponta háromszor fejjük meg, mint hogy ha csak kétszer fejnők meg. A napi tejszolgálmány figyelembevételével azt találták, hogy háromszori fejés esetén nemcsak mintegy 14 százalékkal több tejet kapunk, hanem a zsírtartalom is háromszori fejés esetén 41⁰/₀-ot tesz ki, míg kétszerinél csak 35⁰/₀-ot. Ezzel áll összefüggésben az a tény is, hogy a reggeli tej mindig zsírszegényebb, mint az esti tej, mert a reggeli utolsó fejés utáni szünet nagyobb volt, mint délben és este. Ha a gyakorlatban mégis sokan azon a nézetben vannak, hogy kétszeri fejés elégséges, annak oka abban rejlik, hogy némely gazdaságban kényelmesebb kétszer fejni vagy pedig az, hogy a tej vevőjének alkalmasabb, ha naponta csak kétszer kell a tejet átvennie; ennek folytán a vevő hamar kész azt a nézetet terjeszteni, hogy a több szolgálmány nem ellensúlyozza a több munkát. Az a kérdés, hogy az állat szempontjából mi egészségesebb: a kétszeri vagy pedig a háromszori fejés, általában nehezen dönthető el, mert az állat háromszori fejés esetén erősebb tejszolgáltatásra készítetik, minek folytán egészségét is erősebben veszélyeztetik. E tekintetben azonban megfontolandó, hogy gazdaságilag mégis helyesebb, hogy az egyes állatok rövidebb ideig éljenek és őket a legnagyobb tejszolgáltatásra készítsük, mint az, hogy az állat talán néhány évig tovább éljen és mi eközben megelégszünk közepes tejszolgáltatással is.

A szénatermés biztosítása. A Keleti-tenger tartományaiban faállványokat állítanak fel, amelyek kettős létra alakúak, a fő szélirányban párosával egymáshoz és középen összekötik a legfelső fokokat szalmaköteggel. Ily állványon a széna sokkal jobban szellőz át, mint a közönséges lóherelétrán, mert a szél úgyszólván a tető alatt vonul át és belülről való száradást idéz elő. A kezelés igen egyszerű, biztos, nincs dolgunk egyes alkatrészekkel, amelyeket könnyen elhanyagunk vagy amelyeket más célra fordítanak. Ezzel szemben a létrának a gazdaságban való alkalmazása igen sokoldalú. Az említett tartományokban széna, lóhere, nyári rozs, borsó szárítására, valamint szállítható, átmeneti kerítések, pástorkunyhók előállítására stb. használják. A lóherelétrákkal szemben hátrányuk a nagyobb faanyagszükséglet és a valamivel több munka, mert nagyobb felvevőképességük folytán a szénát stb. messzibbről kell hozzájuk cipelni és magasabbra is emelni. Az első hátrány azonban oly gazdaságokban, amelyek saját erdejük fölött rendelkeznek, elesik, mert vasalkatrész nem kell ehhez a létrához. Kiemelendő még, hogy a lóherelétrákat a Keleti-tenger tartományaiban általában használják úgy a nagy-, mint a kisbirtokokon.

Erdei magvizsgáló intézet. Darányi földművelésügyi miniszter a selmecbányai központi erdészeti kísérleti állomással kapcsolatban erdei magvizsgáló intézetet létesített, amelynek jóváhagyott szabályzatát most tették közzé. Az intézet úgy a hatóságoknak mint magánosoknak rendelkezésére áll. A magánosok bizonyos mérsékelt díjat fizetnek, azon vállalatoknak, akik évente nagyobb számú vizsgálatot végeztetnek, a földművelésügyi miniszter megengedte, hogy jelentékenyen mérsékelt előfizetési díjért vehessék igénybe az intézet szolgálatait.

• MULATTATÓ •

Hír a mi falunkból.

Irta: Szabolcska Mihály.

*Leégett a Szücs Erzsiek nádas háza,
S fölbecsülték, — kifizették nemsokára
Szücsék kárát kifizették . . .
Csak Szücs Erzsit nem kérdezték,
Hogy mi s mi a kára?*

*Hejh, pedig a legnagyobb kár ötlet érte,
Sok bentégett rózsaszínű levelébe.
Kit úgy küldtek hű vágyásból,
A szolnoki kaszárnyából,
Tulajdon kezébe.*

*Szücs Erzsiek odaégett nádas háza
Ujra épül, cserepes lesz nemsokára.
Csak Szücs Erzsi bús örökké.
Nem is lehet balzsam többé
Az ő bánatára!*

*Levél olyan sohse lesz több a világon! . . .
Amit csak bűg a vadgalamb a faágon,
Mind ottan volt, százszor szebben,
Ezekben a levelekben,
Azon az íráson!*

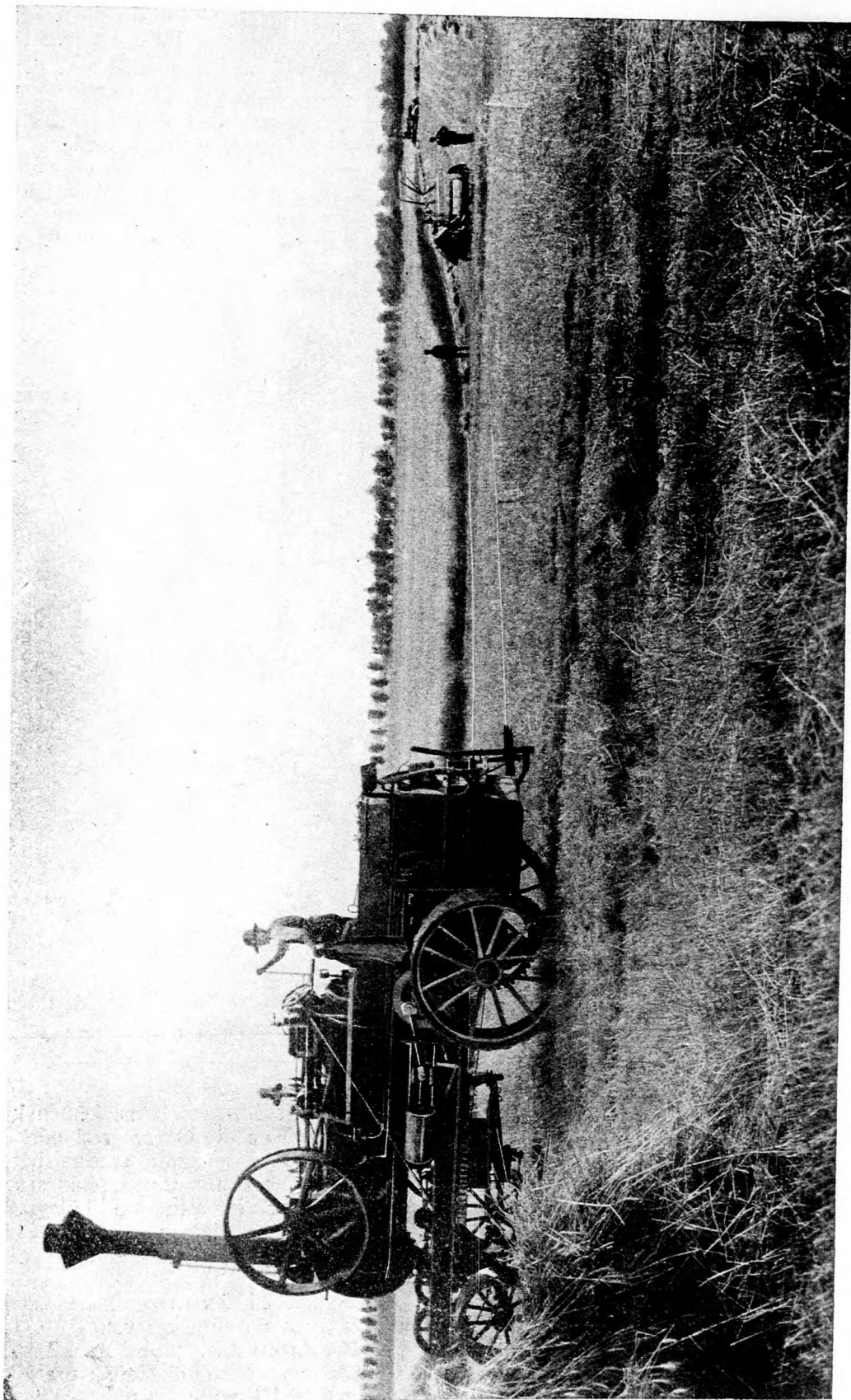
*Minden során el lehetett külön sírni,
Hogy is lehet annyi szépet úgy leírni?
S egy egyszerű közlegénynek
— Iskolát nem járt szegénynek, —
Gyémánttollal írni?*

*Eladhatnák a világnak minden házát,
A királynak az ünneplő koronáját,
S mit csak pénzzé lehet tenni:
— Még sem tudnák kifizetni
A Szücs Erzsi kárát!*

Visszavándorlók a német kikötőkben.

I.

Ide s tova félesztendeje már, hogy éberebb figyelemmel kísérjük azokat a visszavándorlókat, akik Brémán vagy Hamburgon át érkeznek Amerikából. Mult évi októberről novemberre csapott föl a visszavándorlás hulláma szokatlanul magasra. Ez a jelenség azonban nem volt rendkívüli, mert más esztendőekben is ősz végén, karácsony előtt legsűrűbb a visszavándorlás s hogy most többen tértek vissza, mint azelőtt, annak is megvan a magyarázata az előző másfél esztendőnek minden eddigit fölülmuló kivándorlási mozgalmában úgy, hogy nem is kellett a mostohábbra fordult amerikai viszonyokban magyarázatot keresni. A hamburgi és brémai nagy hajóstársaságok igazgatói nem találtak

Aratás gőzerővel.

az amerikai pénzkrisis és a visszavándorlás között semmi összefüggést. Ennek a fölfogásnak nagyon a javára szolt, hogy Brémán és Hamburgon át majdnem kivétel nélkül jómódú, pénzes ember vándorolt vissza. Ágról-szakadt szegény alig akadt ezer közül kettő.

Az amerikai pénzügyi krízis hatása inkább a kivándorlás apadásában nyilvánult szembevethetőbb módon. A válságos viszonyok hírére azok, akik karácsonyra már az újvilágban kívántak volna lenni, elhalasztották az indulásukat és otthon maradtak. A hamburgi és brémai nagy hajóstársaságok igazgatói azzal vigasztalódtak, hogy majd ezek is februáriusban fognak útnak indulni azokkal együtt, akik most visszavándoroltak a téltre megpihenni s akik februárius-márciusban megint csak föl fognak kerekedni és megsokasodva térnek vissza Amerikába, az ígéretek földjére.

— Mert tessék elhinni — biztosította e sorok íróját

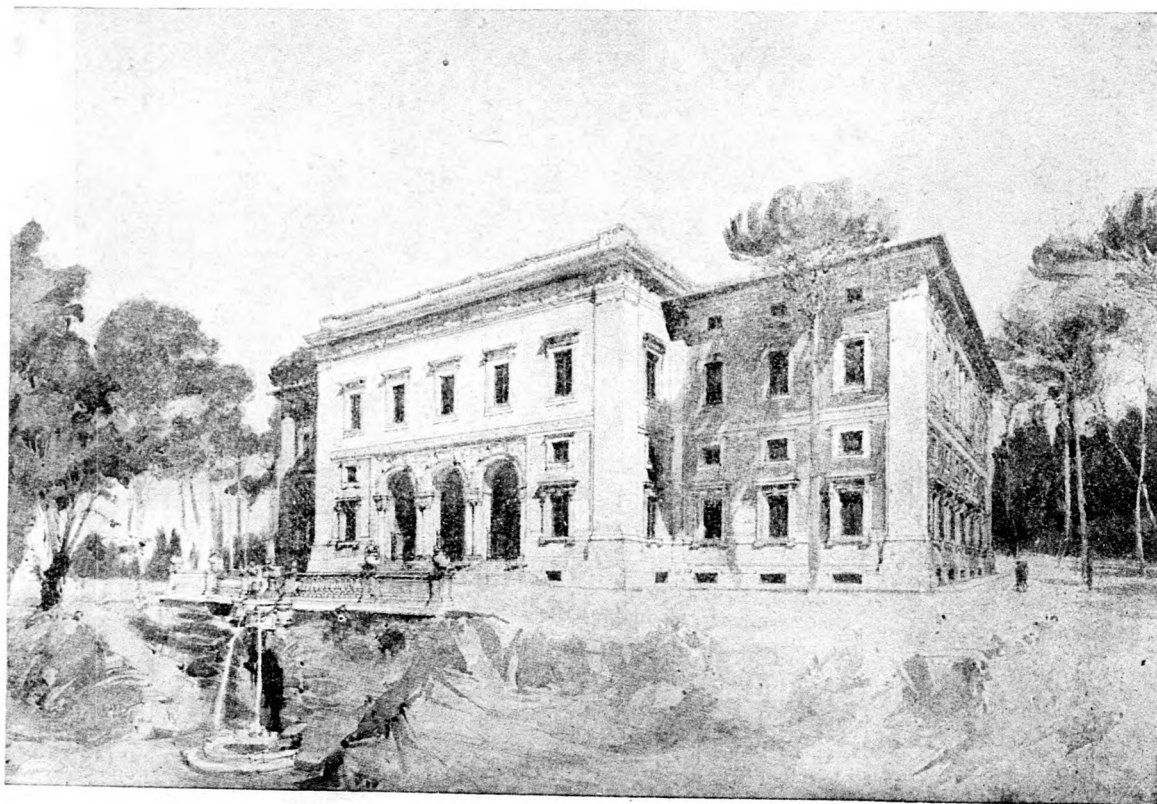
az embert kedves honfitársai. Így is könnyebb némelyik bagózó atyafi lelkének, ha kiköphet élénk. Mikor egynehánynyal szóba álltam, fülem hallatára kiáltotta utánam egyik bús magyar:

— Ez se doktor ám, hanem valami vigéc!

Novemberben, decemberben aránylag nagyon sok volt a magyar visszavándorló. Első pillanatra föl lehet ismerni a szittyát, mert a maga ruháját viseli, ruhaneműt nem igen vásárol Amerikában.

Legelegánsabb persze a tót visszavándorló. Az kiöltözködik gigerlinek Amerikában. Bocskornak hirt sincs. Van helyette öt-hat bőrkoffere. Általában rengeteg a podgyásza. A száz kiló szabadsúlyt minden visszavándorló kihasználja.

A hölgyek persze mind kalaposak, keztyűsek. Szenzációs jelenség egy-egy tót Hanka, tollas kalappal, prémekkel, selyemszoknyában és sárga cipőben. Tót

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet palotája Rómában.

a brémai Missler cég egyik alkalmazottja — nincs jobb kivándorlási ügynök a visszavándorlónál. Olyan visszavándorlót nem tetszik találni, akinek ne volna szándékában újból kivándorolni s minden egyes ember, aki már Amerikában járt, legalább kettőt csábít ki magával. Tessék csak szóba állani az emberekkel. Nem titkolják ők, hogy a tavaszra megint Amerikába készülnek. Februárban megint nagy lesz a kivándorlás.

A visszavándorlókkal azonban szóba állani nem könnyű mesterség. Az Amerikából hazatérő magyar nagyon bizalmatlan. Elfordul, ha magyar szót hall. A kérdésre nem válaszol, vagy kitérő feleletet ad s általában jó óvatosságnak lenni, mert az amerikai ember rettenetes goromba s feneketlenül gyűlöli az úrfélét.

Bremenhavenben és Cuxhavenben szoktunk beszélni a hajóra a földközi utasok közé. Némi csalafintával történik ez. Az előttünk lépdegelő vitorlamester a bennünket kísérő hajóparancsnok utasítására úgy biztosít szabadabb járkelést a tömegben, hogy az orvos érkezését hirdeti. Máskülönbén derekasan meglökdösnék

ember nem is érvényes barna keménykalap, bőrkabát és sárga cipő nélkül. Ők az igazi bőrkabátosok.

De a hajósok vallomása szerint, bár a tótnak van mindig legtöbb pénze, annyit senki sem költ a hajón, mint a magyar visszavándorló. Jellegzetes az is, hogy a magyar rendszerint gyorsgőzösön utazik. Nem is hajó, ha nem „Kaiserhajó“! A vitelbér drágább, de az út rövidebb.

Nagyon elégedetlen a magyar a kosztal. Azt mondja: bőséges, igaz, de kutyának való.

— Hát Amerikában jobbat ettek?

— Ott magunk sütünk-főzünk uram? Magyar kosztalon élünk ott! Különbén élünk, hallja, mint az úr! — toldja a szót egyik-másik panaszos.

Az élelmezéssel való elégedetlenkedés is oka, hogy útközben akárhány magyar reáfizet néhány dollárt a menetjegyére s átnegy a földköziútról a második osztályú utasok közé. Úr az úr.

Miután kiváltképpen az érdekelt bennünket, hogy mennyi pénzt hoznak haza a visszavándorlók, rend-

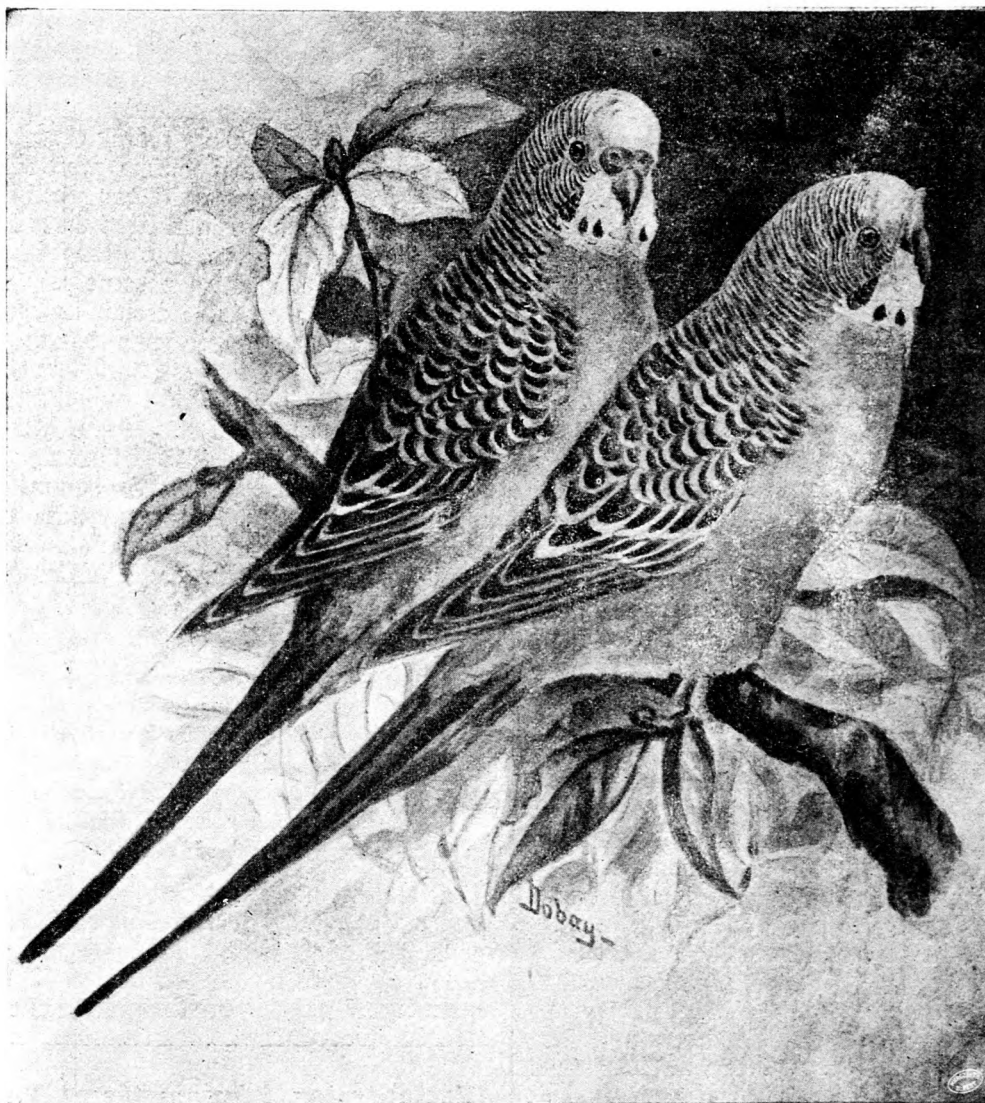
szerint átvizsgáltuk a hajópénztár letéti könyvét. Az utasnak jogában áll értéktárgyait, készpénzét a hajó fizetőmesteréhez őrizetbe adni s ezt a jogukat legsűrűbben a földélközi utasok gyakorolják, mert félnek a meglopotástól. A letéti könyv tehát érdekes képét nyújtja a vagyonságnak. A november—decemberi átlag a magyar visszavándorlókra nézve 300 dollár volt fejenként; a január—márcziusi csak 250 dollár, amiből azt lehetne következtetni, hogy a múlt esztendő végén a módosabbja vándorolt vissza; de ez a következtetés téves, mert az átlag csökkenése más okokra vezethető vissza, melyről alább lesz szó.

belső zsebének titkos rejtekéből. Kiválogat belőle egyet-kettőt, a többit meg gyűri vissza, viszi haza.

— Hát azt miért nem váltja be?

— Hát aztán talán bolond vagyok, hogy a tavaszszal, meg, ha majd kimegyek, megint veszejtsek rajta? Így felelgettek a múlt őszszel egynehányan.

Száz embertől azonban százféle a válasz. A legtöbb így szólt: Mi köze hozzá? Sokan ravaszkodnak s azt vallják, hogy az a többi pénz nem az övék ám, hanem az ismerősöké. Mások úgy vélekednek, hogy Budapesten jobban be lehet váltani a dollárt, mint Hamburgban. De aki Brémán át jő, az mind tudja, hogy Missler

Hullámos papagály.

Általában nehéz megállapítani: kinek mije van? Nagyon sokan rejtegetik, mások elküldték már előre a pénzüket; számosan Amerikában hagyták bankletétben.

A hajók letéti könyvénel többet mutat a hamburgi és brémai pénzváltók naplója, de legtöbb tájékozást szerez az ember, ha ott álldogál a pénzváltó asztalánál s megfigyeli a visszavándorlókat. A hamburgi pénzváltónál csak 30 dollár az átlag fejenként, a brémainál kétszerakkora. Miért? Mert a brémai (Missler) néhány fillérrel fölülfizeti a kurzust. Brémában tehát több pénzt vált be a visszavándorló, mint Hamburgban, ahol kurzus szerint kap koronákat a rendőri felügyelet alatt dolgozó pénzváltóktól.

Nagy csomó bankót szed elő honfitársunk a lájbi

ad legtöbbet. Missler nem csal meg soha senkit. Missler a nép igaz barátja.

Ki ez a Missler? Bréma város érdemes polgármestere. Pauli azt mondta róla: „Államunknak egyik legérdemesebb polgára“. Egy ötven év körüli elegáns szőke úr, nagy antiszemita, aki zsidót nem tűr a szolgálatában; de azért a zsidó kivándorlóval vagy visszavándorlóval is emberségesen bánik, sőt rituális vendéglőt tart részükre Brémában, mint ahogy a magyaroknak is megvan Kőszeghy uram magyar vendéglője és a kivándorlók csarnokának magyar pavillonja, melynek konyháján tűzről pattant magyar menyecske főz.

Nincs hely itt arról beszélni, amit ez a Missler úr a kivándorlók gondozására művel, de tanulságos lesz

nyomon kísérni a Bremerhavenbe érkező visszavándorlót, míg Oderbergig jut.

Ahogy a bremerhaveni révben kiköt a gőzhajó, az utasok első csoportját (amennyi a különvonatra fölfér) nyomban kiszállítják, vasuti kocsikba ültetik s másfél óra alatt Brémában a kereskedelmi kamara (Missler) egyenruhás emberei várják a visszavándorlókat, kisérik őket a kocsikból, vezetik a gyermekeket, viszik a podgyászaikat s átkísérik valamennyit a pár száz lépésre eső Missler-féle irodába. Négy-ötszáz ember érkezik így egy csapatban. Misslerék már úgy vannak berendezve, hogy egy óra leforgása alatt mindenki beválthassa a pénzét és megkaphassa a vasuti menetjegyét. Missler pénzváltói, mint említettem, pár fillérrel árfolyamon fölül váltják be a dollárt. Zaj nélkül, disputa nélkül, símán történik a beváltás és bámulatos gyorsasággal, pedig van ám sok, aki ezer dollárt váltat koronákra.

A második teremben a vasuti jegyeket osztogatják. Nemcsak a határig ad jegyet Missler, hanem hazáig. Aki meddig kéri.

— Hát akinek nincs pénze? — kérdeztük Lovich Géza urat, a könyvelőség magyar főnökét.

(Folyt. köv.)

A hullámos papagály.

Ez a kedves, csinos, takaros papagályocska kalitkáinkban igen gyakran látható. Szobamadaraink közül alig lehet említeni egyet, amely a szépséget és szerezetreméltóságot oly kiválóan egyesítené magában.

Nagysága körülbelül a verébével azonos, de a farka sokkal hosszabb. Színezete a homlokán és az alsó csőrakáva környékén élénksárga, pofáin egy kék és ez alatt fekete foltok vannak. Felső részei sárgászöldek, de minden egyes tollon fekete harántsvok vannak, amelyek együttesen igen szép hullámos rajzolatot mutatnak.

Alsó teste élénk fűzöld, farka sötét tengerkék.

A tojót azáltal lehet megkülönböztetni a hímétől, hogy teste gyengébb, kisebb és a csőrén levő viaszhártya nem kék, mint azé, hanem szürkés-violás rózsaszínű. Ausztrália belsejében mindenütt közönséges, különösen ott, ahol nagy kiterjedésű füves rónák vannak és közbe víz is található. Táplálékát a füvek magvai képezik, melyeket a földön ugrálva ügyesen tud kifejteni, megriadva az egész legelőcsapat valamelyik közeli fára száll föl és onnan ügyelget, kémkedik, amíg a veszélyt elmulni látja, akkor újból legelni száll. És ez így tart nap-nap után. Az ember elgondolhatja, hogy mily kárt tehetnek e kis rablók a gabonavetésekben. Nem csoda aztán, ha a lakosok haragusznak ott a madarakra és mindenképpen üldözik, fogdossák.

Végtelenül kedves kép az, amikor a közeli fára föl száll egy kis csapat pihenni; már röptükben halljuk kedves csiripelő szavukat, majd mikor pihenni kezdenek, a hímek vonzó kellemes csicsérgéssel mulattatják párjaikat.

Később csőrükkel párjaik fejében keresgélnek, babrálják, ami igazán kedves, vonzó látvány. Hazájában csoportosan keltenek egy-egy fán, sőt egy üregben néha több pár is tanyát üt. A többi idejük éppen a mi telünkre esik; évente 3-szor keltenek rendszeren és minden alkalommal 4—5 fehérszínű tojást tojnak.

A partvidéki városokban úgyszólván elárasztják a piacot e madarakkal és itt igen csekély árért vásárolhat az ember egész tömegeket. A legnagyobb számban mégis Európába jut belőlük, ahol igazán kedvelik is őket és méltán. Alig kíván némi gondozást s szívós

természeténél fogva igen sokáig állja a rabságot és még hideg helyen is jól megél. A fogságban kölessel, zabbal, kanárieleséggel tartva mindig vidám és egészséges. Szereti a fűziahajtásokat rágesálni.

A fogságban évente háromszor is kelt és mindig 4—7 tojást rak, amelyek 16—20 nap multán kelnek ki. Fiait sokáig ápolta és csak teljesen kitollasodva hozza elő a fészekből. Akadnak közöttük olyanok, amelyek idegenek, sőt saját fiaikat is megölik, az ilyeneket legjobb kizárni a szobából.

APRÓSÁGOK.

Kossuth és a tótok. Egy fiatal orvos írja, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmával Körnöcbánya környékén járt és ott egy öreg tótasszonnyal találkozott, aki a rábizott kis gyermekek mellett tót dalokat énekelt, részben azért is, hogy azokat szórakoztassa. Az orvosnak az egyik tót dal azonnal feltűnt, mert az Kossuth Lajosról szólt, még pedig szerető hangon. Így történt, hogy a tótasszonnyal megismerkedett és a dalt annak előadása nyomán le is írta, bizonyosságot akarván szolgáltatni arról, hogy a tót nép, amelyet mindinkább elpánszlávósítani akarnak, Kossuth Lajost annak idején dalba foglalta és hogy ebben a dalban rokonszenvének szeretetének adott kifejezést, amit épen nem tett meg a forradalom után ide özönlött csehekkel, akik rajtuk is uralkodtak hivataloskodásuk révén. Mondani sem kell, hogy ennek a följegyzett tótdalnak a panszlávok egyáltalában nem fognak örülni és semmi kíséreltet sem tesznek a tekintetben, hogy ez a nóta a jó és gyerekes szívű tótok között minél nagyobb mértékben elterjedjen és Kossuth Lajos szeretetét hirdesse. A dal eredeti szövege a következő:

Kossuth Lajos je csil hlađos,
Kupuje ſzi chleba za gros,
Za gros kupi za dva predá,
Tak biedno ſza v ſzvetu chová.
Bozse dobri, poſzehnaj ho,
Dovegy ho knám vityazného,
Noch vizensene von z krajini
Hnuſzné cseſzké kotrbini.

A nóta értelme ez: Kossuth Lajos most nyomorog. Vesz egy garas ára kenyeret és az eladja két garasért. Így tengeti életét a külföldön. Óh, jó isten, áldd meg őt. Hozzd vissza hozzánk mint győzöt, hogy kikergesse az országból az utálatos ökörféjű cseheket.

Alfa-Separator Részvénytársaság, Budapesten.

Az utóbbi időben különféle hírek keringnek magyar vállalatunk feloszlását és üzemünk beszüntetését illetőleg. Ezen elterjedt hírek, melyek forrását sajnálatunkra nem ismerjük, minden alapot nélkülöznek és az igazságnak meg nem felelnek. A magyar Alfa-Separator Részvénytársaság Budapest Lomb-utcai telepén változatlanul fennáll és a keringő hírekkel ellentétben ott éppen ezidőszerint újjáalakítások, épületek átalakítása és nagyobbítások vannak folyamatban. Kérjük tisztelt üzletfeleink és az összes érdeklődő köröket, hogy erről tudomást venni és minket eddigi megtisztelő bizalmukban továbbra is részesíteni szíveskedjenek.

Alfa-Separator Részvénytársaság,
Budapest, VI., Lomb-utca 11. sz.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. június 3.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműk: marhahus 1'24—1'40 K., helybeli borjúhús 1'08—1'24 K., sertéshús 1'44—1'46 K., szalonna füstölt 1'28—1'40 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'30 K., hárj 1'36—1'40 K., sertézsír 1'40—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'60 K., hazai sonka 1'80—2'—K. szalámi 3'20—3'60 K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1'60—3'20 K., sütni való csirke 3'20—4'—K., kacsa, hizott 14'—20'—K., lud. hizott 14'—20'—K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'30—1'50 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1'20—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 23'—23 05 K. Rózsa 20.—K-tól 19'80 K-ig. Árpa 12 80 K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14'55—14'70 K. Tengeri 13'10—13'40 K.

Teavaj: (centrifugált) 2'80—3'10 K., főzővaj 1'80—2'20 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 30—40 fillér.

Tojás: bácskai 77.—78.—K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldség-félék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'60—6'—K., rózsás új 5'—6'—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm. ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.									
Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	
K.	33'60	33'20	32'80	32'20	31'80	31'40	30'60	29'40	—

Takarmányvásár. Réti széna 6'40—9'—, muhar 8'20—9'80 zsup-szalma 6'40—6'60, alomszalma 4'—5'—.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Védjegy.

A „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza” a legnemesebb ércből vegyített különleges ágyuaczelből van készítve, melynek készítése a gyár sajátja és titka. — 500 koronát fizetek annak, aki más cégtől „Dewett tábornok ágyuaczel-kaszát” tud előmutatni. — 1000 koronát fizetek annak, aki 100 „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza” közül 2 rosszat tud előmutatni. — Aki teljesen megbízható, jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves cégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapra. A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelések gyűjtésére. Gyűjtőknek kedvezmény! Teljes jótállás! 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utárendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

Gyémántaczel-borotva, 5 évi jótállással, 1 frt 50 kr.

melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárusítója

SOHR PÁL,
Somogy-Szill, 47. sz.

Kühne E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára :: :: **Mosonban**

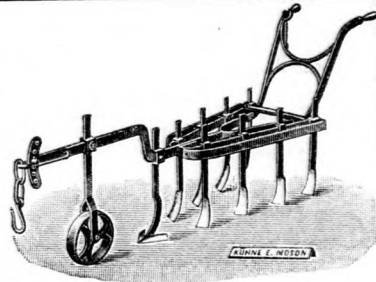
elismert gondos kivitelben szállit: mindennemű egysoros kapálóeszközöket,

Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat, Laass-rendszerű többsoros kapálógépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „Osborne” kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei első sorozata folyó évi július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések

Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Tartalékok	-----	1.970.340.— kor.
-----	-----	764.760.16 kor.
Összesen	-----	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölségleg ----- 90.348.— kor.
 1902. évi fölségleg ----- 59.782.26 kor.
 1903. évi fölségleg ----- 109.331.73 kor.
 1904. évi fölségleg ----- 72.438.23 kor.
 1905. évi fölségleg ----- 61.730.60 kor.
 1906. évi fölségleg ----- 39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfelelőségi egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfelelőségi közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 8% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

5849/1908. IV. sz.

Eladási hirdetmény.

A mezőhegyesi és kisbéri m. kir. ménésbirtokon hizlalt alább felsorolt hizóállatok eladása zárt írásbeli ajánlatok alapján folyó évi július hó 2-án d. e. 11 órakor a vezetésem alatti miniszteriumban versenytárgyalás fog tartatni.

Eladásra kerül 338 db magyar fajta hizóökök, melyek közül a b.-mezőhegyesi kerület 39. sz. majorjában 63 db, a b.-fecskesi kerület 6. sz. majorjában 43 db, a k.-fecskesi 84. sz. majorban 50 db, a b.-kamarási 23. sz. majorban 55 db, a k.-kamarási 73. sz. majorban 46 db s a b.-peregi 57. sz. majorban 81 db van elhelyezve. Továbbá 395 db nyugati fajta hizóökök, melyek közül a b.-fecskesi 6. sz. majorban 66 db, a k.-fecskesi 84. sz. majorban 57 db, a k.-kamarási 66. sz. majorban 72 db és ugyanitt 70 db, a b.-peregi 52. sz. majorban 60 db s a k.-peregi 47. sz. majorban 70 db van elhelyezve, 2 db nyugati fajta hizóbika és a kisbéri ménésbirtokról 53 db magyar fajta hizóökök.

Ajánlattevők felhívtnak, hogy az egy koronás bélyeggel és a részletes feltételekben kitüntetett, bánatpénzzel ellátott, sajátkezűleg aláírt zárt ajánlatokat „Ajánlat hizóállatokra“ felírással jelezve legkésőbb f. évi július 2-án d. e. 1/211 óráig a földmívelési ügyi miniszteriumban a segédhivatali főigazgatónál (félelelet 29. sz. ajtó) nyújtsák be, később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok az egyes majorokban elhelyezett csoportokra k. lön is tehetők, az esetre pedig, ha egységár ajánlatnak fel, a magyar és nyugati fajta ökrök bármely es portjára, ez úgy fog tekintetni, mintha ajánlattevő árajánlatát minden egyes istállóban elhelyezett állatokra külön-külön tette volna meg.

A hizóállatok eladási feltételeit tartalmazó ajánlati űrlap, mely az eladási részletes feltételeket tartalmazza, a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál (IV. 1. ügyosztály), valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgató-ságánál megszereshetők és kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1908. évi május hó 30-án.

M. kir. földmív. miniszter.

Alfa-Separator

Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.